

traditie van het Japanse Noh-theater, waarin de klemtoon ligt op de diepere en persoonlijke betekenis van de acteertechnieken die worden aangeleerd. Eeuwenoude vormen worden telkens nieuw leven ingeblazen, omdat iedere jonge acteur ze toetst aan de inhouden van zijn eigen, actuele ervaringen. Brook beschrijft eigenlijk een beweging die in twee richtingen werkt: jongeren worden geïntegreerd in de traditie, en enkel zo kan die traditie haar levendigheid behouden. Brook: '...the great tradition, say, of the Noh actors passing knowledge orally from father to son. There it is meaning that is communicated – and meaning never belongs to the past. It can be checked in each man's own present experience.'

Shakespeare

De opleiding van jonge acteurs heeft Patrice Chéreau steeds nauw aan het hart gelegen. Toen hij aan het hoofd stond van het Théâtre des Amandiers, startte hij al met een eigen opleidingscentrum, waaruit vele acteurs voortkwamen die het Franse theater nu mee bepalen, zoals Vincent Perez. Meestal gaat het om sterke, autonome persoonlijkheden, die allemaal een beetje de stempel dragen van Chéreaus uiterst intense, fysieke en confronterende acteerstijl.

Wanneer Chéreau trachtte aan te geven waarin zijn motivatie voor dit Shakespeare-project precies bestond, gaf hij allereerst toe dat er ook een vorm van eigenbelang speelde.

De cinema is dan wel zijn prioriteit geworden, toch heeft hij een band met het theater die hij niet zomaar kan loochenen en die hij moet onderhouden. Eigenlijk was het al van 1991 geleden dat hij nog een nieuwe voorstelling maakte: hij ensceeneerde toen *Die Zeit und das Zimmer* van Botho Strauss. In het afgelopen decennium investeerde hij ook veel tijd in zijn derde versie van Koltès' *In de eenzaamheid van de katoenvelden*, waarmee hij heel Europa rondreisde en waarin hij ook zelf meespeelde. Maar dat bleef uiteindelijk toch een herneming, hoewel die uitgepuurde derde versie al heel wat kenmerken vertoonde die bepalend zouden zijn voor de Shakespeare-avond.

Kortom, de nieuwbakken filmmaker Ché-

Richard III - Atelier de Patrice Chéreau au conservatoire d'Art Dramatique, Festival Automne 98 / S. Steinberger-Enguérand

